

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ГУВЕРНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ВИШІВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Кобилянська Л. І.

Стаття присвячена розглядові проблеми формування готовності до виконання професійних функцій майбутніми соціальними гувернерами у процесі навчання у ВНЗ. Автор на основі аналізу змісту, напрямів професійної діяльності та моделі особистості гувернера пропонує визначення структури і критеріїв готовності, а також шляхи та умови її формування у навчально-виховному процесі ВНЗ.

Ключові слова: гувернер, соціальний гувернер, професійна підготовка, готовність до професійної діяльності.

Статья посвящена рассмотрению проблемы формирования готовности к профессиональной деятельности будущих социальных гувернеров в годы их обучения в вузе. Автор, основываясь на анализе деятельности и модели личности гувернера, предлагает определение структуры и критериев готовности, а также путей и условий ее формирования в учебно-воспитательном процессе вуза.

Ключевые слова: гувернер, социальный гувернер, профессиональная подготовка, готовность к профессиональной деятельности.

The article is devoted to the problem of forming preparedness of prospective social tutors for fulfilling professional functions in the process of education at higher educational institutions. On the basis of analysis of the content, areas of professional work and the model of the tutor's personality, the author suggests definitions of the structure and components of preparedness and describes ways and conditions for its formation in the educational process at higher educational institutions.

Key words: tutor, social tutor, professional training, preparedness for professional activity.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Суспільно-політичні та соціально-економічні зміни, які визначають у останні десятиліття соціальне "обличчя" сучасного українського пересічного громадянина, спричинили розвиток сфер і попиту на різні види соціально-педагогічних послуг та, відповідно, привели до необхідності підготовки фахівців, здатних виконувати професійні функції, важливі як для загального розвитку держави, так і для кожної особистості зокрема. Серед них особливе місце займають соціальні педагоги, діяльність яких сьогодні характеризується розширенням поля професійної діяльності, ускладненням функцій та напрямів роботи, появою нових категорій споживачів соціально-педагогічних послуг. Підтримка різних категорій клієнтів з конкретними проблемами й потребами вимагає їх чіткої спеціалізації. Виокремлення соціального гувернерства як напряму соціально-педагогічної діяльності є об'єктивно обґрунтованим та професійно необхідним. Підготовка таких фахівців у ВНЗ забезпечить зростаючий попит на їхні послуги як у певних категоріях родин, так і у опікунсько-виховних, соціально-реабілітаційних закладах, громадських, благодійних організаціях тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціальних педагогів у ВНЗ розглянуті у ґрунтовних дослідженнях С. Архипової, М. Галагузової, Н. Заверико, І. Зверєвої, А. Капської, Л. Міщик, В. Поліщук, С. Харченка та ін. Сутнісні аспекти готовності педагогів до професійної діяльності висвітлено О. Абдулліною, І. Богдановою, І. Зимньою, Н. Кічук, З. Курлянд, В. Сластьоніним, О. Цокур; проблеми формування готовності до здійснення соціально-педагогічної роботи детально проаналізовано у роботах О. Безпалько, О. Москалюк, С. Пащенко, Л. Пундик, З. Фалинської. Особливості професійної соціально-педагогічної діяльності та їх урахування в процесі фахової підготовки з'ясовані у наукових розвідках Ю. Галагузової, І. Зверєвої, Г. Лактіонової, А. Капської, Л. Міщик, В. Поліщук, інноваційні технології підготовки майбутніх соціальних педагогів стали предметом досліджень П. Гусака, О. Дубасенюк, І. Козубовської, В. Поліщук та ін.

Функціонування сучасного інституту гувернерства, сфери та напрями діяльності соціальних гувернерів останніми роками знайшли відображення у публікаціях І. Акіншевої, А. Бардінова, Л. Завацької, Т. Кулікової, Н. Максимовської, Н. Савельєвої, Є. Сарапулової, С. Теплюк, С. Хлебик, дисертаційних дослідженнях А. Ганічевої, М. Денисенко, О. Корх-Черби, С. Марченко, Т. Одарченко, Л.

Пасечник, Т. Тімохіної, С. Трошиної. Професійна підготовка гувернерів та соціальних гувернерів розглядається у наукових працях А. Бардінова, В. Бардінової, Г. Беленької, З. Зайцевої, М. Машовець, Н. Савельєвої, Є. Савушкіної, Д. Федоренка, дисертаційній роботі О. Шароватової. Разом з тим професійна підготовка соціальних гувернерів в умовах неперервної освіти як системний багатовимірний механізм, що функціонує з урахуванням специфіки соціально-педагогічної роботи в Україні, базується на інноваційних технологіях відповідно до європейських і вітчизняних освітніх стандартів та вимог, має випереджувальний характер, потребує обґрунтування й подальшого дослідження. Важливим інтегративним показником результативності такої підготовки є сформованість готовності до майбутньої професійної діяльності.

Формулювання цілей статті. З огляду на вищезазначене **метою** даної публікації є обґрунтування структури та критеріїв, основних шляхів та умов формування готовності майбутніх соціальних гувернерів до виконання професійних функцій у процесі навчання у ВНЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підготовка соціальних гувернерів у ВНЗ як фахівців особливого профілю соціально-педагогічної діяльності потребує обґрунтування змісту та структури цього виду роботи. Зауважимо, що серед теоретиків соціальної педагогіки немає єдиної думки щодо трактування термінів "гувернер" та "соціальний гувернер". Узагальнивши напрацювання учених, пропонуємо власне визначення поняття "соціальний гувернер".

Соціальний гувернер – це фахівець з психолого-педагогічної та соціально-медичної підтримки дітей з особливими потребами, який здійснює свою діяльність як безпосередньо у сім'ї, так і у соціально-реабілітаційних та опікунсько-виховних закладах. Основною метою його роботи є сприяння соціокультурній реабілітації дитини з функціональними обмеженнями, її інтеграції у суспільство шляхом розвитку її потенційних можливостей, індивідуального навчання й виховання, перш за все основ самообслуговування. Соціальний гувернер також надає консультативну, посередницьку, охоронно-захисну, соціально-терапевтичну, організаторську допомогу родині, що виховує дитину-інваліда, сприяє її педагогізації, налагодженню позитивного внутрішньосімейного спілкування та сімейних стосунків, що активізуватимуть її внутрішній реабілітаційний потенціал.

Сутнісно важливими напрямками роботи соціального гувернера є:

1. Соціально-педагогічна діяльність з дітьми різного віку, а також соціально-педагогічна підтримка людей, які цього потребують, протягом життя (обдаровані, люди з особливими потребами, люди похилого віку та ін.).

2. Реалізація соціального виховання в умовах індивідуальної домашньої освіти та виховання щодо дітей, батьки яких зацікавлені в залученні фахівця з організації ефективної виховної роботи.

3. Індивідуальна робота з обдарованими дітьми або з дітьми, які мають соціальні відхилення, з метою соціально-педагогічної корекції.

4. Налагодження міжпоколінних стосунків у родині як незамінний напрям в індивідуальному підході щодо трансляції соціальних цінностей.

5. Сприяння формуванню батьківських об'єднань у територіальній громаді, які мають за мету поліпшення виховання дітей та гармонізації умов життєдіяльності соціального середовища.

6. Підвищення педагогічної культури батьків, активізація виховного потенціалу родини та формування навичок усвідомленого батьківства [2, с. 14].

Специфіка гувернерської діяльності не обмежується вищезазначеними напрямками, видами, формами роботи. Так, для гувернера надзвичайно важливим є рефлексія ним власного буття в професії – бажання і здатність особистісного бачення, обдумування, чуттєвого переживання, синтезу своєї та своїх колег теорії й практики виховання, вміння оцінювати власні професійно необхідні знання та досвід, самоаналіз намірів, можливостей і ризиків, досягнень та помилок, результатів виховної діяльності. Така рефлексія – необхідний, переконливий, інтегрований показник неформального, зовнішнього і внутрішнього, особистісного ставлення гувернера до дітей, до себе, до себе у процесі виконання професійних функцій. Реалізація принципу індивідуалізації в освітньо-виховній діяльності соціального гувернера передбачає специфічну готовність – готовність до несподіванок у щоденному професійному житті як одне з найвищих проявів професіоналізму. Важливим є здатність відчувати взаємозв'язок між визначеністю (заданістю) і динамічністю педагогічного процесу, тобто здатність і зберігати, і змінювати, удосконалювати себе, щоб залишатися для дитини цікавою, своєрідною особистістю з власним стилем.

Модель спеціаліста, зокрема й соціального гувернера, забезпечуючи реалізацію цільової функції професійної освіти, відповідно до якої здійснюється відбір і структурування змісту підготовки, – це система ознак, що характеризують ступінь відповідності професійної діяльності спеціаліста рівню розвитку педагогічної науки, соціальному замовленню. Модель виступає тим інструментом, який дозволяє проаналізувати, вивчити та ліквідувати протиріччя, які існують між вишівською підготовкою і сферами, де працюють випускники відповідного фаху. Професійна готовність розглядається як сукупність індивідуально-психологічних якостей, які відображають спрямованість, мотивацію

особистості, структуру знань, професійних умінь, емоційно-вольові характеристики й особистісні якості майбутнього фахівця. Це – складне соціально-педагогічне утворення, яке містить у собі систему знань, умінь і навичок, передбачає потреби, переконання, погляди, ставлення, почуття, установки на певну діяльність; цілісне утворення, довготривале за часом, як модель, що визначається своїми іманентними та інваріантними складовими, які знаходяться між собою в органічному поєднанні.

Готовність майбутнього фахівця до професійної діяльності значною мірою залежить від ціннісних орієнтацій та мотиваційної сфери педагога, оскільки вона є передумовою його поведінки і виконує кілька функцій: спонукає, спрямовує та організовує, надає особистісного смислу й значущості діяльності. Готовність до професійної діяльності – це такий психофізичний стан спеціаліста, який володіє знаннями, вміннями, навичками, в якому він може негайно перейти до безпосереднього виконання своєї професійної діяльності [1, с. 25].

Система підготовки фахівця, у т. ч. й соціального гувернера, метою якої є формування готовності до професійної діяльності, охоплює теоретико-методологічні й методичні засади, відображає єдність теоретичної, методичної та практичної складових. Це складний та динамічний процес, кінцевим результатом якого є формування відповідного (високого, творчого) рівня готовності.

Концептуальні основи професійної підготовки соціальних педагогів, які доцільно екстраполювати й на підготовку соціальних гувернерів, висловлює В. Поліщук. Вона доводить, що система професійної підготовки соціальних педагогів передбачає єдність, взаємозумовленість, наступність цільових, змістових, технологічних, діагностичних функцій усіх структурних компонентів, що її формують. У структурі моделі особистості цього фахівця дослідниця виокремлює такі компоненти: мотиваційний, ціннісний, професійно зумовлені особистісні якості (особистісний), гностичний, технологічний, функціонально-рольовий, нормативно-правовий [4, с. 19].

Готовність до професійної соціально-педагогічної діяльності В. Поліщук трактує як складне особистісне утворення, що визначається цінностями соціально-педагогічної діяльності; психологічним станом; системною сукупністю професійних знань, умінь і навичок, необхідних для кваліфікованого виконання професійних функцій; сформованістю професійно зумовлених особистісних якостей. Основними компонентами готовності визначено: мотиваційний, ціннісний, когнітивний, професійно-особистісний, діяльнісно-практичний та аналітичний; на їх основі готовність до соціально-педагогічної діяльності диференціюється дослідницею за чотирма рівнями (високим, достатнім, середнім, низьким) [4, с. 25–26].

Готовність до здійснення професійної діяльності учені визначають залежно від сфер та напрямів діяльності гувернера та соціального гувернера. Так, О. Шароватова, розглядаючи гувернерство як один із напрямів діяльності соціального педагога, вважає, що готовність соціальних педагогів до гувернерської діяльності – це складна особистісна характеристика соціального педагога, яка виявляється у потребі та умінні ефективно організовувати гувернерську діяльність, творчо підходити до вирішення професійних завдань, а також умінні пристосовуватись до змінних умов соціально-педагогічного процесу. Структурними елементами готовності дослідниця визначає мотиваційно-ціннісний, змістовий, діяльнісний та особистісно-рефлексивний компоненти. Вони конкретизовані у критеріях, до яких віднесено: спрямованість на роботу в домашніх умовах чи умовах, наближених до таких; наявність необхідних соціально-педагогічних знань, які відображають особливості діяльності соціального гувернера; володіння соціально-педагогічними вміннями гувернерської діяльності; розвинутість особистісних професійно важливих якостей і рефлексій. Відповідно до визначених критеріїв О. Шароватова встановила рівні готовності майбутніх соціальних педагогів до гувернерської діяльності – низький, достатній, високий [5, с. 7–8].

Російська дослідниця Т. Одарченко у своїй дисертаційній роботі доводить, що модель професійної підготовки гувернера зі знанням іноземної мови до роботи у сфері іншомовної дошкільної освіти, – це єдність цільового, мотиваційно-ціннісного, когнітивного, соціально-комунікативного, професійно-діяльнісного й рефлексивно-регулятивного компонентів. Професійне становлення гувернера зі знанням іноземної мови вона розглядає як неперервний процес професійного самоудосконалення, в основі якого лежить його спрямованість на особистісне і професійне зростання, розкриття власного педагогічного потенціалу. Критеріями професійної підготовки лінгвогувернера Т. Одарченко визначає: особистісну готовність гувернера; лінгвістичну компетентність; методичну майстерність; володіння методами психолого-педагогічної діагностики розвитку дитини; знання психології сучасної сім'ї і специфіки стосунків у ній.

Підготовка такого фахівця забезпечується використанням локальної дидактичної системи, спрямованої на формування лінгвістичної, методичної, психолого-педагогічної й міжкультурної компетенцій, і спроектованій з урахуванням індивідуальних особливостей студентів, рівня їх іншомовної й загальнокультурної підготовки. Т. Одарченко чітко виокремлює такі рівні готовності лінгвогувернера до

професійної діяльності: малопродуктивний (локально-моделюючий) – низький; продуктивний (системно-моделюючий) – середній; високопродуктивний (глобально-моделюючий) – високий [3].

Узагальнення підходів учених до структури професійної готовності фахівців дозволяє визначити ті компоненти, які у різних формулюваннях детермінують основні її характеристики: мотиваційний, змістовий (змістово-операційний), морально-орієнтаційний, емоційно-вольовий, оцінний, психофізіологічний. З огляду на вищезазначене, з урахуванням концептуальних розробок вітчизняних та зарубіжних науковців, вважаємо, що готовність майбутніх соціальних гувернерів до професійної діяльності складається із особистісної (стійка мотивація діяльності та бажання працювати з дітьми, їх найближчим оточенням; здатності до організації, виконання і регулювання своєї діяльності) і професійної готовності (володіння необхідними знаннями, технологіями, методами соціально-педагогічної діяльності) та пропонуємо таку структуру готовності як системи взаємопов'язаних елементів (компонентів):

- мотиваційно-ціннісний (виражає свідоме ставлення до майбутньої професійної діяльності, об'єднує сукупність мотивів, адекватних її цілям та завданням; демонструє професійно-гуманістичну спрямованість особистості);

- операційно-змістовий (сукупність знань, необхідних для продуктивної соціально-педагогічної діяльності; інтелектуально-пізнавальний розвиток майбутнього фахівця та знання дидактичних аспектів застосування отриманих знань);

- процесуально-діяльнісний (відображає дієво-практичний аспект готовності як система сформованих вмінь та навичок практичного вирішення завдань у процесі соціально-педагогічної діяльності);

- аналітико-рефлексивний (пізнання, аналіз, корекція та удосконалення явищ реальної соціально-педагогічної дійсності);

- емоційно-вольовий (здатність до саморегуляції, цілеспрямованість, працьовитість, наполегливість, ініціативність, емоційна сприйнятливність, терплячість);

- соціально-комунікативний (уміння вести професійно орієнтоване спілкування у формі монологу, діалогу, полілогу з дитиною, її оточенням, колегами; вміння обирати адекватні засоби комунікативного впливу, регулювати комунікативну діяльність учасників соціально-педагогічного процесу);

- особистісно-креативний (готовність до несподіванок, змін, нестандартних ситуацій та наявність умінь конструктивно, творчо вирішувати їх; сукупність особистісних якостей, важливих для виконання професійної діяльності).

Критеріями готовності студентів до майбутньої гувернерської діяльності визначено: когнітивний (наявність, повнота, глибина та міцність опанування необхідними теоретико-практичними знаннями, важливими для виконання професійних функцій); процесуально-методичний (володіння вміннями й навичками, спрямованими до забезпечення комфортної взаємодії з вихованцем та членами родини; методична підготовка до передачі відповідних знань вихованцеві та членам його родини); аналітично-коригувальний (уміння спроектувати освітньо-виховну діяльність, творчо-розвивальний процес в умовах сім'ї, створити атмосферу взаєморозуміння, співпраці, здатність аналізувати й коригувати її залежно від об'єктивних змін); професійно-ціннісний (відображає ставлення соціального гувернера до дитини (вихованця), ставлення до себе, ставлення до себе у професії, спрямованість на досягнення соціально значущої мети); професійно-особистісний (розвиток професійно та особистісно важливих якостей, таких як висока моральність, визнання цінності іншої людини, поваги її права на відстоювання власної позиції, індивідуальне бачення світу та свого місця у ньому; толерантність, поміркованість, виваженість оцінок, відповідальність за вихованця, розумна конформність, креативність, прогностичність мислення й діяльності, здатність працювати в умовах закритого простору, яким є сім'я, вміння підтримувати відповідально-довірливі стосунки з батьками, іншими членами родини тощо).

Науково-теоретичний аналіз джерел, проведена дослідно-експериментальна робота дозволяють стверджувати, що існує принципова можливість здійснення в умовах навчання у ВНЗ ефективної професійної підготовки соціальних гувернерів. Для цього необхідні кардинальні зміни у змісті традиційної професійної освіти, дотримання певних принципів, психолого-педагогічних та організаційно-методичних умов.

Концептуальним підґрунтям формування системи фахової підготовки майбутніх гувернерів у ВНЗ стало положення про те, що специфіка професійної діяльності гувернера передбачає необхідність формування дискурсивного мислення та спеціальних дискурсивних умінь, які дають можливість глибоко мислити, вільно спілкуватись (говорити, розмовляти, дискутувати, розмірковувати, вести діалог тощо) і ефективно діяти. До основних дискурсивних умінь педагога відносяться: здатність до рефлексії; уміння імпровізувати; уміння прогнозувати та передбачати (антиципація); вміння ефективно слухати та запам'ятовувати; уміння проявляти емпатію, толерантність у спілкуванні; вміння протистояти

деструктивним явищам у педагогічному діалозі (мовній агресії, словесному маніпулюванню, вульгаризації та жаргонізації мови) [6, с. 6].

У змісті професійної підготовки соціальних гувернерів повинні знайти відображення філософські світогляди сьогодення, зорієнтовані на людину як найвищу цінність, епіцентр всіх соціально-економічних та наукових проєктів, тобто для формування мотиваційно-ціннісного компонента готовності, наприклад, важливо опанувати основами педагогічної аксіології (знань про цілі та цінності виховної діяльності); педагогічної антропології (знань про людину як об'єкт педагогічного впливу); педагогічної соціології (знань про соціальні умови та механізми здійснення виховання); педагогічної технології (знань про педагогічну діяльність, що здійснюється за допомогою визначених засобів); педагогічної культурології (ту частину знань, нагромадженої в суспільстві культури, яка відтворюється в умовах навчання і виховання). Системний підхід у професійній підготовці реалізується у єдності таких підсистем: студенти, викладачі, зміст освіти, дидактичні процеси, форми та методи організації навчання.

Чітке поетапне здобуття знань, ампліфікація (з лат. – розширення, збагачення) змісту освіти, інтеграція професійно спрямованих знань з циклів гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової та професійно-педагогічної підготовки, реалізація міжпредметних зв'язків дозволить уникнути дублювання й сприятиме формуванню операційно-змістового компонента готовності. Поетапна модифікація змісту підготовки соціальних гувернерів у ВНЗ може здійснюватись шляхом уточнення, доповнення, деталізації і внесення змін у навчальні програми. Змістовим ядром навчання (наприклад, у підготовці соціальних гувернерів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича) виступають дисципліни: "Педагогіка сімейного виховання", "Технології роботи соціального гувернера", "Теорія та історія гувернерства", "Методика індивідуального навчання", "Дошкільна педагогіка та психологія", "Розвиток мовлення та дитяча література", "Практичний курс іноземної мови з методикою викладання", "Музичне виховання і хореографія", "Художньо-прикладна діяльність" та інші.

Аудиторні заняття, позааудиторна, індивідуальна та самостійна робота; соціально-педагогічна практика, у яку внесені відповідні до специфіки гувернерської діяльності бази, завдання, види діяльності; інноваційні технології навчання (ігрові технології, моделювання соціально-педагогічних ситуацій, дискусії, презентації, кейс-метод, метод портфоліо, інформаційні технології і т. ін.) оптимізують формування процесуально-діяльнісного та аналітико-рефлексивного компонентів готовності. Для формування дискурсивних умінь соціального гувернера на практичних (семінарських) заняттях студентам пропонуються такі типи завдань та вправ: аналітичні (робота з науковими, художніми, публіцистичними текстами, експериментальними матеріалами, отриманими під час виконання завдань на соціально-педагогічній практиці та у результаті спостереження за реальним мовним середовищем); пошукові, спрямовані на вирішення проблемних педагогічних мовленнєвих завдань, а також пов'язані із підбором ілюстративного матеріалу до тих чи інших тем чи тематичних розділів навчальних курсів; проєктивно-моделюючі, які передбачають створення самостійних висловлювань, текстів, мовленнєве малювання (Ю. Щербиніна), трансформацію та інсценування ситуацій спілкування, розробку практичних методичних порад та рекомендацій.

Особливе місце займають комунікативні ігри, спрямовані на практичне відпрацювання окремих дискурсивних умінь, комплексне їх закріплення в груповій діяльності. Серед форм найефективнішими є проблемні лекції, лекції-бесіди, групова та індивідуальна робота, виконання індивідуальних науково-дослідних та творчих завдань, проєктів.

Констатуємо, що основним показником ефективності навчання із застосуванням моделі та технології формування професійно значущих якостей майбутніх соціальних гувернерів став перехід студентів від схильності до виконавського стилю навчальної роботи до самостійності, ініціативності, творчої спрямованості навчальної та професійно-практичної роботи студентів, яка базується на активній особистісно-професійній позиції.

Основними шляхами формування готовності майбутніх соціальних гувернерів до професійної діяльності є модифікація, ампліфікація змісту теоретичної підготовки з урахуванням сфер та видів діяльності соціального гувернера, професійно значущих і особистісних рис; організація практичної підготовки, яка забезпечить "занурення" у майбутню професійну діяльність; оновлення арсеналу методів та форм навчання, передбачивши використання інноваційних технологій, спрямованих на формування важливих теоретико-практичних знань, умінь, навичок (контекстне навчання, кредитно-модульно-рейтингова технологія, інформаційні технології навчання, технологія дистанційного навчання, технологія самоосвіти, особистісно зорієнтоване навчання, креативні технології, технологія проблемного навчання, технологія кооперованого навчання, технологія кейс-методу, технологія навчання на основі латерального мислення та ін.); створення особливого освітньо-виховного середовища у ВНЗ, спрямованого на професійно-креативний розвиток й саморозвиток особистості студента.

Головними умовами формування готовності майбутніх соціальних гувернерів у процесі навчання у ВНЗ вважаємо: створення концептуальної моделі особистості та діяльності сучасного гувернера, яка є орієнтиром фахової підготовки; удосконалення теоретико-практичної підготовки студентів, методичного інструментарію викладання професійно зорієнтованих дисциплін з дотриманням принципів фундаментальності, академічності, активно-розвивального характеру навчання, посилення його творчого компонента; переорієнтація змісту і спрямованості суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачем та студентами з метою розвитку у студентів інтелектуальної, мотиваційної, вольової та ціннісної сфер; проектування соціально-особистісного професіогенезу майбутніх гувернерів через створення особливого освітньо-виховного середовища, яке наблизитиме їх до цілісного модельного ставлення до реалій, завдань і способів майбутньої професійної діяльності на основі набуття спеціальних знань, умінь та навичок з метою формування мотиваційних, інтелектуальних, операційно-вольових і професійно-особистісних утворень.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Отже, у процесі навчання у ВНЗ реалізується основна мета освіти – розвиток професійно-особистісних якостей майбутнього фахівця та формування його готовності до здійснення професійної діяльності. Базуючись на принципах фундаментальності і перспективності професійної підготовки, в умовах ВНЗ реальним завданням є підготовка соціального гувернера як особистості з гнучким педагогічним мисленням, адекватними ціннісними орієнтаціями, розвиненою самосвідомістю, високим рівнем самоактуалізації, мистецтвом рефлексії, готовністю до роботи у заданих, однак змінних та специфічних умовах сімейного простору, здатного організувати навчально-виховний процес з дитиною, максимально враховуючи її індивідуальні особливості, здібності, обдарування; такий фахівець здатен за потреби модифікувати власну діяльність, адаптувати її до ситуації, яка постійно змінюється, але залишається під його контролем.

Подальшого дослідження заслуговують, зокрема, питання фахового відбору майбутніх студентів, виявлення у них професійно-ціннісних орієнтацій у контексті формування готовності до майбутньої професійної діяльності.

Література

1. Будак С. В. Формування готовності студентів до іншомовної діяльності з дошкільниками : монографія зі спецпрактикумом / Сергій Валерійович Будак. – К. : Видавничий дім "Слово", 2008. – 288 с.
2. Максимовська Н. О. Гувернерство в сучасних умовах: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2009. – № 3. – С. 11–16.
3. Одарченко Т. В. Професійна підготовка гувернера со знанням іноземного мови для роботи з дошкільниками в сім'ї : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.08 "Теорія і методика професійного освіти" / Одарченко Т. В. – М., 2010. – 23 с.
4. Поліщук В. А. Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / В. А. Поліщук. – Тернопіль, 2006. – 44 с.
5. Шароватова О. П. Підготовка соціальних педагогів до гувернерської діяльності : автореф. ... дис. канд. пед. наук : спец. 13.00.05 / Шароватова Олена Павлівна. – Луганськ, 2010. – 20 с.
6. Щербинина Ю. В. Педагогический дискурс: мыслить – говорить – действовать : учеб. пособ. / Юлия Владимировна Щербинина. – М. : Флинта : Наука, 2010. – 440 с.